

ტენციის დონე) და, მეორეს მხრივ, კომფორტულობას, ცხოვრებისეული პირობების ხელსაყრელობა, ადამიანთა სამყოფელი გარემოს მდგომარეობა.

ცხოვრების დონე ასახავს მოსახლეობის უზრუნველყოფას მისი ცხოველქმედებისთვის აუცილებელი მატერიალური და სულიერი კეთილდღეობით, მათი მოხმარების მიღწეულ დონეს და ადამიანთა მხრიდან ამ კეთილდღეობის მოთხოვნილების დაკმაყოფილების ხარისხს.

სოციალური სფერო მჭიდროდაა დაკავშირებული საზოგადოების ცხოვრების სხვა სფეროებთან და პირველ რიგში, ეკონომიკურთან და პოლიტიკურთან. ეკონომიკა, მისი ფართო გაგებით, ასახავს სოციალურ პროცესებსაც, ამავდროულად ადამიანის ეკონომიკური პრობლემები ესაა მისი სოციალური მოთხოვნილებები. ეკონომიკა განსაზღვრავს ადამიანთა სოციალურ ცხოვრებას იმ ხარისხით, როგორც ადამიანის ცხოვრებისეული ინტერესები განსაზღვრავს ეკონომიკის განვითარებას. სოციალური სფეროს კავშირი პოლიტიკასთან ვლინდება სოციალური პოლიტიკის მეშვეობით, რომელიც გამოდის, როგორც სახელმწიფოს შიდა პოლიტიკის, მისი სახელისუფლებო სტრუქტურების და მის უკან მდგარი პოლიტიკური ძალების ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი შემადგენელი.

სოციალური სფეროს განვითარების პრობლემები შეგვიძლია განვიხილოთ საზოგადოების განვითარების სხვადასხვა დონეზე: ადამიანი-პირველადი სუბიექტი და სოციალური ცხოვრების ობიექტი; მოქალაქეთა სხვადასხვა სახის გაერთიანებები და ასევე მთელი საზოგადოება მისი მრავალფეროვანი ორგანიზაციების, დაწესებულებების და სოციალური ინსტიტუტების სახით. ამ პრობლემების გადწყვეტაში განმსაზღვრელი როლი ენიჭება სახელმწიფოს, რომელიც წარმოადგენს რა საზოგადოების პოლიტიკურ ორგანიზაციას, მოწოდებულია დაიცვას საკუთარი მოქალაქეების ინტერესები და უფლებები, ხელი შეუწყოს საზოგადოების წევრთა ცხოვრების პირობებისა და წესის განვითარებას, მოახდინოს მათ შორის სოციალური კავშირებისა და დამოკიდებულებების სრულყოფა.

განვიხილავთ რა სოციალურ სფეროს, როგორც სახელმწიფო რეგულირების ობიექტს, ავლენიანვით, რომ საუბარია სოციალური სფეროს იმ მხარეზე, რომელიც ეხება ადამიანის მოთხოვნილებების დაკმაყოფილებას, რომელთაც ის ობიექტური გარემოებების მეშვეობით ვერ უზრუნველყოფს დამოუკიდებლად. იმ მოთხოვნილებებთან მიმართებაში, რომლებიც ადამიანს უნდა და შეუძლია რომ დამოუკიდებლად უზრუნველყოს, სოციალური სფეროს სახელმწიფო რეგულირების როლი დაიყვანება ხელსაყრელი პირობების შექმნამდე, რაც მას მისცემს საშუალებას მოახდინოს საკუთარი უნარებისა და შესაძლებლობების რეალიზაცია მის წინაშე მდგარი პრობლემების გადასაჭრელად.

სოციალური სფეროს პროცესებისა და ორგანიზაციების ერთობლიობა წარმოადგენს სოციალურ

კომპლექსს, რომლის შემადგენლობაშიც შეგვიძლია გამსხვილებულად გამოვყოთ სახელმწიფო რეგულირების ობიექტები:

- მოსახლეობა, შრომითი რესურსები, მიგრაცია, შრომის ბაზარი;
- შემოსავლების პოლიტიკა, მოსახლეობის ცხოვრების ხარისხი და დონე;
- მოსახლეობის სოციალური დაცვა, ბრძოლა სიღარიბესთან, საპენსიო უზრუნველყოფა, სოციალური დაზღვევა და სხვ.;
- სოციალური ინფრასტრუქტურის დარგების (ჯანდაცვა, განათლება, კულტურა, საცხოვრებელი პირობები, მოსახლეობის კომუნალური მომსახურებები, ფიზიკური სიჯანსაღე და სპორტი, ტურიზმი და ა.შ.) განვითარება.

სოციალური სფეროს რეგულირების კუთხით სახელმწიფოს მიზნებსა და საქმიანობის მიმართულებებს განსაზღვრავს სახელმწიფო სოციალური პოლიტიკა.

სოციალური პოლიტიკა განსაზღვრავს სოციალური პროცესებისა და დამოკიდებულებების მთელი კომპლექსის, ადამიანებს შორის ურთიერთობის ფორმების განვითარების მიმართულებებს. სოციალური პოლიტიკა ასევე განხილულ უნდა იქნეს, როგორც ადამიანების მოთხოვნილებების, ინტერესების კონცენტრირებული ასახვა სოციალური დამოკიდებულებებისა და მათი ცხოველქმედების პირობების სფეროში.

სახელმწიფოს სოციალური პოლიტიკა იგება მიზანმიმართულობის, შესაძლებლობების გათვალისწინების, რეალობის, საჯაროობის, მთლიანობის, ადექვატურობის, საყოველთაოობისა და მიმართულობის პრინციპების საფუძველზე.

მიზანმიმართულობის პრინციპი გულისხმობს სოციალურ პოლიტიკის ორიენტაციას გრძელვადიანი, საშუალოვადიანი და მოკლევადიანი მიზნების მიღწევაზე, რომლებიც განსაზღვრავენ სოციალური სფეროს განვითარებას პერსპექტივაში.

შესაძლებლობების გათვალისწინების პრინციპი ეფუძნება იმას, რომ სახელმწიფოს სოციალური პოლიტიკის ფორმირებისას აუცილებელია, ერთის მხრივ, გათვალისწინებულ იქნეს ადამიანების საკუთარი შესაძლებლობები და უნარები გადანეჭიტონ თავიანთი სოციალური პრობლემები, ხოლო, მეორეს მხრივ-სახელმწიფოს შესაძლებლობები. ამ პრინციპის მნიშვნელოვნობა მდგომარეობს იმაში, რომ ადამიანის, როგორც საკუთარი პრობლემების გადანეჭვების სუბიექტის როლის ბოლომდე არშეფასება სოციალურ პოლიტიკას უქადის მარცხს, იწვევს სოციალურ კმაყოფაზე ყოფნას, ადამიანის სოციალური სტატუსის დეფორმაციას. ამის მაგალითად გამოდგება „უძრაობის ხანის“ საბჭოთა საზოგადოება, როცა ადამიანი ჩაყენებული იყო იმ პირობებში, რომ მასზე ძალიან უმნიშვნელოდ იყო დამოკიდებული საკუთარი სოციალური სტატუსი. სახელმწიფოს შესაძლებლობები დამოკიდებულია იმ სარესურსო-ეკონომიკურ პოტენციალზე, რომელიც

უზრუნველყოფს სოციალური პრობლემების გადაჭრას.

სოციალური პოლიტიკის რეალობის პრინციპი მჭიდროდ უკავშირდება შესაძლებლობების გათვალისწინების პრინციპს: ხალხს უნდა შეპირდე მხოლოდ ის, რისი შესრულებაც ძალუძს სახელმწიფოს.

საჯაროობის პრინციპი გულისხმობს, რომ სოციალური პოლიტიკის ძირითადი დებულებები უნდა იყოს ცნობილი საზოგადოების ყველა წევრისთვის.

ადექვატურობის პრინციპი სოციალური პოლიტიკისგან მოითხოვს იყოს ადეკვატური სახელმწიფოსა და საზოგადოების განვითარების მიზნებთან, ადამიანთა ცხოვრების პირობებთან მიმართებაში, უნდა გამომდინარეობდეს ადამიანის ცხოვრებისეული ინტერესებისა და გამოვლინებების ჩამოყალიბებული სტრუქტურიდან.

მთლიანობის პრინციპი გულისხმობს, რომ სოციალური პოლიტიკის ყველა რგოლი და მიმართულება უნდა იყოს მჭიდროდ ურთიერთდაკავშირებული.

საყოველთაოობისა და მიმართულობის პრინციპი სოციალურ პოლიტიკას მიმართავს, პირველ რიგში, იმაზე, რომ მოიცავს საზოგადოების ყველა ფენა და სოციალური ჯგუფი, სოციალური სფეროს ყველა ორგანიზაცია, დაწესებულება და ინსტიტუტი, ხოლო მეორეს მხრივ, უნდა მოიცავდეს კონკრეტულ სამისამართო ზომებს საზოგადოების თითოეულ სოციალურ სტრუქტურასთან მიმართებაში.

მიმართულებების, სუბიექტებისა და ობიექტების, დონისა და სახეების მიხედვით გამოიყოფა სახელმწიფო, რეგიონული და დარგობრივი სოციალური პოლიტიკა, პოლიტიკა შრომის ბაზრისა და მოსახლეობის დასაქმების, შემოსავლებისა და ანაზღაურების, მოსახლეობის სოციალური დაცვისა და სოციალური მომსახურების, ასევე ჯანდაცვის, განათლებისა და ხელოვნების, საცხოვრებელი, საპენსიო, საოჯახო სფეროში, პოლიტიკას დედათა და ბავშვთა სფეროში.

სოციალური პოლიტიკის ძირითად ფუნქციებს განეკუთვნება:

- საზოგადოების სოციალური მდგრადობისა და სოციალური უსაფრთხოების უზრუნველყოფა;
- ეკონომიკური რესურსებისა და ეკონომიკური ეფექტის განაწილების ისეთი სისტემის ჩამოყალიბება, რომელიც მისაღები იქნება მოსახლეობის უმრავლესობისთვის;
- მთლიანად მოსახლეობისა და მისი თითოეული სოციალური ჯგუფის სოციალური დაცულობის აუცილებელი და საკმარისი დონის უზრუნველყოფა;
- სოციალური წესრიგის ანუ საზოგადოების მდგრადობის შენარჩუნება, რომელიც მოსახლეობის მიერ ფასდება, როგორც ცხოვრებისთვის მისაღები.

ობიექტურად განპირობებული სოციალური პოლიტიკის გატარებისას, სახელმწიფო მისი რეალიზაციისთვის იყენებს რეგულირების სხვადასხვა ქმედებას, ფორმასა და მეთოდებს: საზოგადოებრივი წესრიგის შენარჩუნებას, კანონების შესრულებას, შემოსავლების სამართლიან განაწილებას, გადასახ-

ადით რაციონალურად დაბეგვრას და სხვ. რასაკვირველია, სახელმწიფო რეგულირება წარმოადგენს ადამიანთა ცხოვრებაში ნაწილობრივ ჩარევას და უმეტეს შემთხვევაში, მას მოსდევს მათი თავისუფლების გარკვეული შეზღუდვა. თუმცა, ეს ჩარევა ხორციელდება ადამიანების ინტერესებიდან გამომდინარე და მათ საკეთილდღეოდ. სახელმწიფო რეგულირება არ უნდა იქნეს განხილული, როგორც სოციალურ სფეროზე ხისტი, ბრძანებითი ზეგავლენის სისტემა. ეს სისტემა აგებულია არსებითად სრულიად მრავალფეროვან მეთოდებზე, როგორიცაა: ეკონომიკური, ადმინისტრაციულ-განკარგულებითი, სოციალურ-ფსიქოლოგიური, აღმზრდელობითი, სამართლებრივი.

სახელმწიფო რეგულირების სისტემაში განსაკუთრებით უნდა გამოიყოს სამართლებრივი მეთოდები, რომელთა ერთობლიობაც დევს სამართლებრივ რეგულირების საფუძველში. სამართლებრივი რეგულირება უზრუნველყოფს ადამიანთა ქცევაზე, საქმიანობაზე მიზანმიმართულ ზემოქმედებას, ხოლო ამის მეშვეობით კი საზოგადოებრივ ურთიერთობებზე გავლენას. სამართლებრივი მეთოდების ძირითად ელემენტებს წარმოადგენს იურიდიული ნორმები, სახელმწიფო მითითებები და სამართლის გამოყენების აქტები, სამართალდამოკიდებულებები, უფლებებისა და ვალდებულებების რეალიზაციის აქტები.

სახელმწიფო რეგულირების თანამედროვე მექანიზმი, რომელიც უზრუნველყოფს დასახული ამოცანების გადაწყვეტას სოციალური სფეროს განვითარების დარგში, იგება უპირატესად ეკონომიკურ საფუძველზე და მოიცავს:

- საბიუჯეტო რეგულირებას, რომელიც გულისხმობს საბიუჯეტო სახსრების გამოყენების ეფექტურობის გაზრდას, მიზნობრივი საგადასახადო საშუალებების სისტემის შემოღებას;
- სახელშეკრულებო ურთიერთობების განვითარებას მოსახლეობის შემოსავლების რეგულირებაში;
- მოქალაქეთა ქონებისა და ინდივიდუალური შემოსავლების გადასახადით დაბეგვრას;
- ხელსაყრელი პირობების შექმნას ხელფასის, პენსიების, შემწეობებისა და სხვა შემოსავლების გაზრდისთვის;
- მოქალაქეთა ზემოდადონი შემოსავლების დეკლარირებას;
- სატარიფო შეთანხმებას დამქირავებელსა და დაქირავებულებს შორის;
- ხელფასის უშუალო რეგულირებას ეკონომიკის საბიუჯეტო სფეროებში ერთიანი სატარიფო ბადის საფუძველზე;
- საპენსიო უზრუნველყოფის სრულყოფას;
- სოციალური დაზღვევის და სადაზღვევო გაცემის როლის გამოყენებასა და გაზრდას მოსახლეობის სოციალურ დაცვაში, წარმოებაში პენსიონერთა მონაწილეობის მოწესრიგებას;
- პენსიაზე გასვლის ასაკის თანდათანობით

ზრდას;

- შესაბამისი ფინანსური ინსტიტუტების (არასახელმწიფო სადაზღვევო და საპენსიო ფონდების) როლის ამაღლებას.

სოციალური სფეროს სახელმწიფო რეგულირების სისტემაში მნიშვნელოვან როლს თამაშობენ სოციალური პროგრამები, რომლებიც მოიცავენ იმ ღონისძიებათა კომპლექსს, რომლებიც უზრუნველყოფენ მიზნების მიღწევას სოციალური სფეროს განვითარების დარგში.

საქართველოში სოციალური კომპლექსი წარმოადგენს სახელმწიფო რეგულირების ყველაზე მნიშვნელოვან და რთულ ობიექტს.

თანამედროვე ეტაპზე საქართველოს სოციალური პოლიტიკა გაიგივებულია მოსახლეობის ცხოვრების ხარისხისა და დონის ამაღლების, მისი მატერიალური კეთილდღეობის მოთხოვნილების დაკმაყოფილების კუთხით სახელმწიფოს საქმიანობასთან. თანდათან ქვეყნის სოციალური პოლიტიკის შინაარსი შეიცვლება. მის ძირითად მიმართულებებად უნდა იქცეს მოსახლეობის შრომითი მოტივაციის გაზრდა და ცხოვრების დონის სტაბილიზაცია, წინაპირობების შექმნა ხალხის კეთილდღეობის შემდგომი ზრდისთვის.

ამასთან, სახელმწიფოს სოციალური პოლიტიკის მთავარ მიზანს საბაზრო ეკონომიკის პირობებში წარმოადგენს თითოეული შრომისუნარიანი მოქალაქისთვის იმ პირობების შექმნა, რაც საშუალებას მისცემს მას უზრუნველყოს საკუთარი და ოჯახის კეთილდღეობა სახელმწიფოს მხრიდან მოსახლეობის სუსტად დაცული ჯგუფების სოციალური მხარდაჭერის გაძლიერების ფონზე.

დასახული მიზნის მისაღწევად საჭიროა :

- მოსახლეობის შემოსავლების ზრდის უზრუნველყოფა მისი შრომითი წვლილისა და მის ხელთ არსებული კაპიტალის შესაბამისად;

- სოციალურ კმაყოფაზე ყოფნის თავიდან აცილება;

- მოსახლეობის სოციალური დაცვის ეფექტური მექანიზმის შექმნა;

- სოციალური სტაბილურობის უზრუნველყოფა, საზოგადოების ყველა ფენის შემდგომი კონსოლიდაცია, საზოგადოებაში მშვიდობისა და თანხმობის შენარჩუნება;

- სტიმულის ფორმირება მაღალმწარმოებლური შრომისადმი, მოსახლეობის სანაშრომო და საქმიანი აქტიურობის ამაღლება

- სოციალური წინაპირობების შექმნა მყარი ეკონომიკური ზრდის აღსადგენად, საშუალოვადიან პერსპექტივაში, განათლების სისტემის განვითარების, კადრების კვალიფიკაციის ამაღლების ხარჯზე;

- ცხოვრების ჯანსაღი წესის ფორმირება, მაღალი ზნეობრივი ფასეულობების, ასევე, სოციალური სამართლიანობის შენარჩუნება და განვითარება, რაც არათავსებადია ნებისმიერი ფორმის კორუფციასთან და კრიმინალური ქმედებების ხარჯზე გამდიდრებასთან.

სახელმწიფოს სოციალური პოლიტიკის პრიორიტეტულ მიმართულებებს, რომელთა მიხედვითაც ხორციელდება საზოგადოებაში მიმდინარე სოციალური პროცესების რეგულირება, წარმოადგენს:

- ოჯახების შემოსავლებისა და პირადი მოხმარების სფერო;

- საზოგადოებრივი კეთილდღეობის სფერო;

- მოსახლეობის კვლავწარმოების, სამუშაო ძალისა და დასაქმების სფერო;

- სოციალური ინფრასტრუქტურის დარგების განვითარება.

სახელმწიფოს პოლიტიკის უმნიშვნელოვანესი ობიექტი ოჯახების შემოსავლებისა და პირადი მოხმარების სფეროში დაქირავებული მოსამსახურეების შრომის ანაზღაურებაა. ის მიმართულია მოსახლეობის შრომისუნარიანი ნაწილის შემოსავლების მხარდაჭერის სისტემის ფორმირებაზე შრომის ანაზღაურების რეფორმირების, პირადი შრომითი წვლილის ხარჯზე მაღალი ხელფასის მიღების პირობების შექმნის გზით.

სახელმწიფო პოლიტიკა საზოგადოებრივი კეთილდღეობის სფეროში, პირველ რიგში, უკავშირდება მოსახლეობის სოციალური დაცვის სისტემას, რომელიც განხილულ უნდა იქნეს, როგორც სოციალური გარანტიების (საარსებო მინიმუმი, მინიმალური სამომხარებლო ბიუჯეტი, მინიმალური ხელფასი, პენსიები, სტიპენდიები, შემწეობები, მოსახლეობის ნომინალური შემოსავლების მხარდაჭერის მექანიზმი (ინდექსაცია), შრომის უფლება, უფასო განათლება, საცხოვრებლის უფლება, დასვენება, სამედიცინო მომსახურება, საკუთრების და მისგან შემოსავლების მიღების უფლება და ა.შ.) მეშვეობით რეალიზებული ხანგრძლივი მოქმედების მექანიზმი.

სოციალური დაცვის სისტემაში გამოიყოფა სამი ქვესისტემა:

- მოსახლეობის ყველა სოციალურ-დემოგრაფიული ჯგუფის დაცვა;

- საზოგადოების შრომისუნარიანი წევრებისთვის სოციალური გარანტიები;

- ქვეყნის შრომისუნარო მოსახლეობის სოციალური დაცვის ზომები.

სოციალური გარანტიები დგინდება ქვეყნის მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად. მოსახლეობის დასაქმების პოლიტიკის ძირითად მიზანს წარმოადგენს შრომითი პოტენციალის გამოყენების ეფექტურობის ამაღლება, უმუშევრობის შენარჩუნება სოციალურად მისაღები დონის ფარგლებში. მოსახლეობის მხარდაჭერის პოლიტიკა ეხება მრავალშვილიან და არასრულ ოჯახებს, ინვალიდებს, მოსწავლეებს, პენსიონერებს. სწორედ ისინი ხდებიან, პირველ რიგში, სოციალური დაცვის ობიექტები სოციალური შემწეობების, კომპენსაციების, პენსიებისა და სხვ. გაცემის სახით. განსაკუთრებული როლი ენიჭება საპენსიო უზრუნველყოფას. პენსიონერთა ცხოვრების დონის ამაღლების პირველი რიგის ზომებია მინიმალური პენსიის ოდენობის პენსიონერის საარსებო მინიმუმთან შესაბამისობის უზრუნველყოფა, პენ-

სიების ინდექსაცია ფასების ზრდის და საშუალო თვიური ხელფასის გათვალისწინებით. გათვალისწინებულია არასახელმწიფო საპენსიო უზრუნველყოფის განვითარება, არასახელმწიფო ფონდების შექმნა და სრულფასოვანი ფუნქციონირება. ქვეყანაში საპენსიო უზრუნველყოფის შემდგომი განვითარება ეფუძნება საპენსიო რეფორმის კონცეფციას.

გამოყენებული ლიტერატურა:

- 1) ბარათაშვილი ე, ჯოლია გ, გრძელიშვილი ნ, მამალაძე ი, სეხნიაშვილი დ, ჩახვაშვილი დ, — ეკონომიკის სახელმწიფო რეგულირება. თბილისი 2012 წ. — 11 წიგნი.
- 2) ბარათაშვილი ე., გალახვარიძე ნ., გრძელიშვილი ნ., ნადარეიშვილი ნ. რეგიონული ეკონომიკა, თბ. 2010
- 3) რეგიონული ეკონომიკა. სარედაქციო კოლეგია ე. ხარაიშვილის ხელმძღვანელობით. თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა. თბილისი, 2004 წ.
- 4) გლობალიზაცია და საქართველოს ეკონომიკის მდგრადი განვითარების პერსპექტივები. | საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები. 22-24 ოქტომბერი, 2008 წ., გამომცემლობა უნივერსალი, თბილისი 2008 წ.
- 5) ნ.ჭითანავა. გარდამავალი პერიოდის სოციალურ-ეკონომიკური პრობლემები. თბილისი 1997 წ.
- 6) რეგიონალიზაცია, თანამედროვე რეგიონული ეკონომიკური და სოციალური პროცესები. საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია. ქუთაისი, 1-2 მაისი, 2010 წ.
- 7) Гаврилов А.И. - Региональная экономика и управление. Юнити, Москва 2002 г.
- 8) Буров М.П. - Система регулирования экономического взаимодействия регионов. Издательско-торговая корпорация „Дашков и К“.
- 9) Тургель И.Д. - Региональная экономика и управление. М. 2003 г.
- 10) Юсупов К.Н. и др. Региональная экономика. Москва, Издательство „Кнорус“ 2008,
- 11) Фетисов Г.Г., Орешин В.П. Региональная экономика, М.: ИНФРА-М., 2006.
- 12) М.В. Миасникович, Н.Б. Антонова, О.Б. Хорошко — Государственное регулирование социальной сферы. Минск 2001 г.

რეზიუმე

სოციალური სფერო უკავშირდება ადამიანს, მის ცხოველქმედებას, მისი მრავალფეროვანი და სხვადასხვა მიმართულების ინტერესებისა და მოთხოვნილებების დაკმაყოფილებას. რა მხრიდანაც არ უნდა განვიხილოთ სოციალური სფერო, ის უკავშირდება ადამიანის მატერიალური, სულიერი, ინტელექტუალური მოთხოვნილებების დაკმაყოფილებას, რომლებიც ყოველთვის ურთიერთკავშირში არსებობენ.

სოციალური სფეროს პროცესებისა და ორგანიზაციების ერთობლიობა წარმოადგენს სოციალურ კომპლექსს.

სოციალური სფეროს რეგულირების კუთხით სახელმწიფოს მიზნებსა და საქმიანობის მიმართულებებს განსაზღვრავს სახელმწიფო სოციალური პოლიტიკა.

სახელმწიფო პოლიტიკა საზოგადოებრივი კეთილდღეობის სფეროში, პირველ რიგში, უკავშირდება მოსახლეობის სოციალური დაცვის სისტემას, რომელიც განხილულ უნდა იქნეს, როგორც სოციალური გარანტიების (საარსებო მინიმუმი, მინიმალური სამომხარებლო ბიუჯეტი, მინიმალური ხელფასი, პენსიები, სტიპენდიები, შემწეობები, მოსახლეობის ნომინალური შემოსავლების მხარდაჭერის მექანიზმი (ინდექსაცია), შრომის უფლება, უფასო განათლება, საცხოვრებლის უფლება, დასვენება, სამედიცინო მომსახურება, საკუთრების და მისგან შემოსავლების მიღების უფლება და ა.შ.) მეშვეობით რეალიზებული ხანგრძლივი მოქმედების მექანიზმი.

SUMMARY

N. Galaxvaridze,
E. Ivanishvili

Social sphere is related to people, their activities, gratification of their various interests and needs. No matter how we consider, it is related to qualification of human material, spiritual and intellectual needs that always exist in interaction.

The combination of social processes and organizations of social sphere presents social complex.

Direction of state goals and activities in social regulation sphere is defined by social policy.

First of all, state policy in social welfare is related to social security system which must be considered as a long term mechanism realized by social guarantees (living wage, minimal custom budget, minimal salary, pension, scholarship, assistance, the nominal income support mechanism (indexation), labor right, free education, rights of residence, recreation, medical care, property and rights to receive salary, etc.)